

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, uznanie za rezerwat przyrody obszarów następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Określa ono jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Równolegle ustawodawca poprzez art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody uczynił utworzenie tej formy ochrony przyrody celem publicznym, zastrzegając w ustępie 2 tego artykułu, że jej utworzenie bez zgody właściciela może nastąpić wyłącznie na gruntach Skarbu Państwa.

Rezerwat przyrody „Skwarne Bagna” położony jest około 500 m na południe od m. Skwarne. Według aktualnego podziału administracyjnego kraju, rezerwat położony jest w granicach administracyjnych woj. mazowieckiego, w powiecie mińskim, gminie Cegłów, obrębie ewidencyjnym Mienia działka ewidencyjna oznaczona jest numerem 749, 150, 752, 780. Obszar rezerwatu obejmuje wydzielania: 297cf, 298ad, 307bcdfg, 308aj, będący własnością Skarbu Państwa i pozostający w zarządzie Nadleśnictwa Mińsk, o łącznej powierzchni 16,63 ha.

Rezerwat przyrody Skwarne Bagna powstaje w ramach ogłoszonej przez Lasy Państwowe inicjatywy utworzenia 100 rezerwatów przyrody dla uczczenia jubileuszu 100-lecia powstania Lasów Państwowych. Dominującym typem siedliskowym są lasy wilgotne i lasy mieszane bagienne. Na terenie projektowanego rezerwatu występują 3 płaty siedliska przyrodniczego 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* o łącznej powierzchni 3,4 ha. W zakresie roślinności potencjalnej na terenie rezerwatu przeważa zbiorowisko *Tilio-Carpinetum*, miejscami wokół bagien są to również: *Sphagno squarrosi* – *Alnetum* i *Ribeso nigri* – *Alnetum*.

Do najcenniejszych elementów flory, odnotowanych na obszarze projektowanego rezerwatu przyrody należą m.in.: bagno zwyczajne *Rhododendron tomentosum* oraz torfowce *Sphagnum* w tym torfowiec błotny *Sphagnum palustre*.

Mimo niewielkiej powierzchni, projektowany rezerwat „Skwarne Bagna” cechuje znaczne zróżnicowanie wilgotnościowe i troficzne siedlisk leśnych.

Do istniejących zagrożeń jakie występują na terenie planowanego rezerwatu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie można zaliczyć przede wszystkim spadek poziomu wód gruntowych wywołany deficytem opadów i długotrwałymi suszami, skutkujące zanikaniem gatunków i siedlisk mokradłowych oraz zaśmiecanie rezerwatu odpadami pochodzącymi z gospodarstw domowych.

Biorąc pod uwagę zdiagnozowane na etapie tworzenia rezerwatu przyrody zagrożenia, wokół tego obiektu przyrodniczego została utworzona otulina zabezpieczająca przyrodę rezerwatu przed negatywnym oddziaływaniem działalności człowieka.

Obszar rezerwatu przyrody obejmuje powierzchnię 16,68 ha, obliczoną w oparciu o poligon opisany współrzędnymi punktów załamania granicy, za pomocą oprogramowania QGIS 3.16.9.

Wyznaczenie otuliny rezerwatu związane jest bezpośrednio z planem ochrony obligatoryjnie sporządzanym dla rezerwatów przyrody. W świetle obowiązującego prawa powinno unikać się uchwalania planu ochrony rezerwatu przyrody bez utworzenia dla niego otuliny. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekty aktów prawnych z zakresu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny, wymagają uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatu przyrody. Powyższe oznacza, że jedynie uznanie za rezerwat przyrody, bądź wyznaczenie otuliny rezerwatu daje gwarancję kontroli dokonywanych w tym obszarze zmian w dokumentach planistycznych. W celu realnej kontroli nad zagospodarowaniem terenu wokół rezerwatu przyrody, a którego właściwe zagospodarowanie jest kluczowe dla utrzymania jego celu ochrony, należy wyznaczyć otulinę. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przy definiowaniu zasięgu otuliny uwzględnił zagrożenia zewnętrzne, jakie mogą powstać w stosunku do rezerwatu przyrody Skwarne Bagna. Głównym zagrożeniem są spowodowane przez człowieka zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym mogące doprowadzić do utraty cech charakterystycznych siedlisk przyrodniczych chronionego obiektu.

Projekt zarządzenia została przesłany do zaopiniowania Lasom Państwowym, jako jednostce organizacyjnej sprawującej nadzór nad rezerwatem przyrody. W ramach konsultacji przekazano następujące uwagi.

1. *W załączniku nr 1 błędnie narysowano granicę rezerwatu. Do powierzchni rezerwatu wchodzi część wydzielania 298a (2,56 ha), a nie jak przedstawiono na szkicu całe wydzielanie. Prawidłowy przebieg granic został przekazany Państwu w dniu 19.11.2024 r. przez RDLP w Warszawie.*

Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą.

2. *W załączniku nr 3 zaproponowany jest przebieg otuliny rezerwatu. Zdaniem nadleśnictwa powierzchnia otuliny (226.27 ha) w stosunku do powierzchni rezerwatu (16.63 ha) jest zbyt obszerna. Proponujemy, żeby otulina rezerwatu obejmowała oddziały: 297, 298, 299, 308, 307, co w wystarczający sposób zabezpieczy chroniony obiekt.*

W celu zachowania czytelności granicy otuliny rezerwatu poprowadzono ją po granicy działek ewidencyjnych. W zaproponowanym w uwadze rozwiązaniu miałyby się ona opierać o granice wydziałów leśnych. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, przy zastosowaniu takiej formy opisu graficznego otuliny zachowa się jej czytelność z tych też względów uwzględniono wniesioną uwagę.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w ramach przeprowadzonej konsultacji pismem z dnia 13 lutego 2025 r. znak DZP-WO.6200.16.2025.AP wskazał następujące uwagi.

1. *Należy uaktualnić publikator ustawy Prawo Geodezyjne i kartograficzne – poprawny zapis to (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824), a także rozważyć inną skalę dla map poglądowych – obecne mapy poglądowe są nieczytelne.*

Poprawiono zarządzenie zgodnie z wniesioną uwagą.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zasięgnął opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w sprawie utworzenia przedmiotowego rezerwatu przyrody.

2. *Powierzchnia rezerwatu obliczona bez odwzorowania na podstawie listy współrzędnych załamania jego granicy wynosi 28,31 ha, natomiast w projekcie podano wartość 16,63 ha, która jest z pewnością zaniżona.*

W związku z uwzględnieniem uwagi wniesionej przez Lasy Państwowe w materii granicy rezerwatu przyrody przeliczono ponownie jego powierzchnię.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zasięgnął opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w sprawie utworzenia przedmiotowego rezerwatu przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 56 ust.1 pkt 15 w związku z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. oraz z 2024 r. poz. 1907). Wojewoda Mazowiecki uzgadniając projekt zarządzenia wskazał, jako uwagę o charakterze legislacyjnym, że należy przeredagować załączniki do zarządzenia w taki sposób aby zostały one ujęte w jednym załączniku „Załączniki do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia.....2025 r.”. Naniesiono w tym zakresie poprawki do zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest uznanie rezerwatu przyrody Skwarne Bagna.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie oddziaływało:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty znajdujące się, lub które znajdują się w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 oraz z 2024 r. poz. 1907) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą żadnych dodatkowych skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego i budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w zagospodarowaniu terenu.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem UE.